

Varhaiskasvatuksen erityisopettajan toimen perustaminen 1.4.2026 alkaen

Opkalkt 28.01.2026 § 3
19/01.01.00.00/2026

Valmistelija

varhaiskasvatusjohtaja Anu Vartiainen p. 044 4970115:

Varhaiskasvatuslaki muuttui elokuun 2022 alussa siten, että lakiin lisättiin säädös lapsen oikeudesta tukeen varhaiskasvatuksessa. Varhaiskasvatuslain 15 c pykälässä säädetään siitä, että lapsella on hänen tuen tarpeensa sitä edellyttäessä oikeus saada varhaiskasvatuksen erityisopettajan antamaa konsultaatiota ja opetusta. Edelleen lain 15 d pykälässä säädetään erityisopettajan osalta seuraavasti: Varhaiskasvatuksen erityisopettaja osallistuu lapsen tuen tarpeen, tukitoimenpiteiden ja niiden toteuttamisen arviointiin tarpeen mukaan. Nämä säädökset lisäävät varhaiskasvatuksen erityisopettajien tarvetta varhaiskasvatuksessa. Tehostetun ja erityisen tuen osalta tulee viranomaisen tehdä hallintopäätös. Varhaiskasvatuksen erityisopettajat osallistuvat tähän prosessin valmisteluun, esimerkiksi järjestämällä kuulemisia ja valmistelemalla varsinaista hallintopäätöstä. Laissa korostetaan sitä, että kunnan käytettävissä on oltava varhaiskasvatuksessa esiintyvää tarvetta vastaavasti varhaiskasvatuksen erityisopettajan palveluja. Erityisopettajan antama tuki on lapsi- ja/tai ryhmätasoisesti annettavaa opetusta. Tuki voisi olla myös konsultatiivista tukea, jolloin tuki kohdentuisi lapsen ryhmän henkilöstölle ja/tai lapsen huoltajille.

Esiopetuksen tuen uudistus tuli voimaan 1.8.2025 alkaen. Tuen uudistus vaatii lain haltuun ottamisen sekä uudenlaisten toimintatapojen toteuttamista. Lapselle annettavan tuen tulee olla säännöllistä. Lisäksi ryhmäkohtainen tuki edellyttää varhaiskasvatuksen erityisopettaja ja esiopettajan samanaikaisopetusta. Muhoksen kunnan alueella varhaiskasvatuksen yksiköiden välimatkat ovat pitkiä, esimerkiksi perhepäivähoito on hajautunut ympäri kuntaa. Lisäksi toisen varhaiskasvatuksen erityisopettajan resurssia menee yksityisen varhaiskasvatuksen tuen koordinointiin. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan työajasta 60 % pitäisi tapahtua lapsiryhmissä ja muulle työlle (hallintopäätösten valmistelu, kuulemiset, kirjaaminen, yhteistyöpalaverit, suunnittelu jne.) jää 40 % työajasta. Käytännössä tämä tarkoittaa, että varhaiskasvatuksen erityisopettajalla on vain noin 2 tuntia viikossa ryhmää kohti.

Tällä hetkellä Muhoksen varhaiskasvatuksessa toimii kaksi konsultoivaa varhaiskasvatuksen erityisopettajaa. Erityispedagoginen osaaminen tarve on kasvussa tuen tarpeiden lisääntyessä ja monimutkaistuessa. Toimintakaudella 2025–2026 eriasteista tuen tarvetta on noin 40 % esiopetuksen lapsista. Muhoksen varhaiskasvatuksessa on yhteensä 20 lapsiryhmää päiväkodeissa ja lisäksi 23 perhepäivähoitajaa. Osa lapsista hyötyy kokoaikaisesta erityisopettajan tuesta. Tämä vaatii kolmannen kokoaikaisen erityisopettajan palkkaamisen. Lisäksi varhaiskasvatuksen erityisopettaja osallistuu yksiköiden pedagogisten palavereiden sisällön suunnitteluun ja toteutukseen.

Kelpoisuusvaatimus varhaiskasvatuksen erityisopettajan tehtävään on varhaiskasvatuslain 30 §:n mukainen:

- 1) kelpoisuus varhaiskasvatuksen opettajan tehtävään, jonka lisäksi on suoritettu erityisopetuksen tehtäviin ammatillisia valmiuksia antavat opinnot, joista säädetään valtioneuvoston asetuksella; tai
- 2) kasvatustieteen maisteri pääaineena erityispedagogiikka (varhaiserityisopettajan koulutus).

Esittelijä	sivistys- ja hyvinvointipalveluiden toimialajohtaja Juha Valta
Päätösesitys	Opetus- ja kasvatuslautakunta päättää esittää edelleen kunnanhallitukselle varhaiskasvatuksen erityisopettajan toimen perustamista 1.4.2026 alkaen varhaiskasvatuspalveluihin. Toimen kelpoisuusehdot määräytyvät varhaiskasvatuslain 30§ mukaan. Palkkaus OVTES G liitteen 450000042, 45001042 hinnoittelukohtien mukaan. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan 9 kuukauden palkkakustannukset on huomioitu vuoden 2026 talousarviossa.
Päätös	Opetus- ja kasvatuslautakunta hyväksyi toimialajohtajan esityksen.